

HİKÂYE

ÖLENLE ÖLÜNÜR MÜ?

Evvel zaman içinde, kaşur saman içinde Mersin taraflarında 400 işçinin çalıştığı büyük bir döküm fabrikası varmış, 400 işçi üç vardiya halinde 24 saati doldurmuş. Bütün fabrikalarda olduğu gibi, işçiler üretirmiş ama üretilen mallar patronun olurmuş. Patron daha fazla kâr etmek için işçiyi daha fazla çalıştırmış. Kârı azalmasın diye en küçük emniyet tedbirini bile almamış. «Niye para harca yayım ki?» diye düşünürmüş. Yani kendi kârı işçilerin hayatından çok daha kıymetliymiş.

Fabrikada dosdoğru kapı pencere bile yokmuş. Soba filan dersin hiç arama, patron karına o kadar düşkünmüş ki, içme suyu parası fazla tutmasın diye belediyeden su alacağına artezyen açmış. İşçilerine kumlu su içirmiş. Sade kumlu olsa iyi. Fabrikanın

yanındaki ahırın tüm pisliği de bu artezyene karışmış.

Gel zaman, git zaman babayiğit bir adam işe girmiş Ocağacı olmuş. O kadar yiğitmiş ki, arkadaşları onun için «üç mavzer kurşunuyla yıkılmaz bu adam» derlermiş.

Bu babayiğit adam, karısının ve çocuğunun rızasını kazanmak için günde sekiz saat ocak başında dururmuş. Oyle yabana atmayın bu ocağı. Demirin fıkır fıkır kaynağı, insanın çıplak gözle bakamayacağı bir ocağıdır. Hele Çukurova'nın yaz sıcaklarında tövbe dayanılmazmış.

Ocak dediğin şey kul yapısı. Gün olur bozulur, gün olur patlar. Hem de ne patlayış. Rivayet ederler ki, ocağa erimesi için atılan askeriye hurdaları içinde mermi parçaları ve yağ kutuları patladığında erimiş demiri sekiz on met-

reye fırlatmış. Fıkır fıkır kaynayan demir değdiği yeri yakar kavurmuş.

Ama ekmeğ arslanın ağzın daymış. Daha doğrusu erimiş demirin içindeymiş. Patronla, fabrikalara sahip oldu mu bu böyleymiş. Onun için işçiler devamlı ölüm tehlikesi içinde çalışır dururlarmış. Günler, aylar birbirini kovalamış. Bizim babayiğit ve 400 arkadaşı terleyip durmuşlar. Patronun kasası da şiştikçe şişmiş. Kâr azalmasın diye tedbir alınmamış ama yeni yeni makineler alınmış. Pencere-kapı takılmamış ama penceresiz-kapısız yeni binalar yapılmış. Ocakçılara asbest elbise verilmemiş ama yeni ocaklar alınmış.

Günün birinde ocağın biri patlamış. Ama ne patlayış. Üç mavzer mermisinin deviremeyeceği o babayiğit yanmış,

bitmiş. Üzerindeki elbiselerden bir belindeki kemer kalmış yanmayan. Can havliyle 150 metre koşmuş. Yıkılıp kalmış.

Rivayete göre, olaydan sonra patron, hemen ocağa büyük bir hasar olup olmadığını sormuş. İşçiyi sormak aklına bile gelmemiş. Ertesi gün ise işçi arkadaşları cenazeye gönderilmemiş. Patron gelmiş, «Ben sizden daha fazla üzülüm. Ama ölenle ölünmez ki. Ben ölsem bile bu fabrika çalışacak» demiş.

Ayda eline 1000 - 1200 lira geçen işçiler fabrikayı zorla ourdurup arkadaşlarının cenazesini kaldırmışlar. Sonra ne yapmışlar dersiniz? Bu kez yeni bir babayiğit adam geçmiş ocağın başına. Aynı tehlikenin içinde ocağa hurda atmaya başlamış. Daha sonra da patronun müdürlerinden

biri, «Kabahat işçilerde. Arkadaşlarını hastaneye zamanında yetiştirselerde, kurtarılırdı» demiş.

Torunlarımız böyle masallar anlatacak kendi bebelerine. Bebeler bile anlatılanlara inanamayacaklar. Böyle insanlık dışı bir şey olamayacağını söyleyecekler. İş cinayetleri rüyalarına girecek. Korkuyla uyanacaklar. Ağlayacaklar. Çünkü onların devrinde iş cinayetleri olmayacak. İnsan canı herşeyden kıymetli olacak. Fabrikalar patrona kâr getirmek için çalışmayacak. Emekçilere rahat bir hayat sağlamak için çalışacak. Kimseyi sömürmeyecek. Yani insan ücretli kölelik yapmayacak.

Bugün her yerde karşımıza çıkan iş cinayetlerinin olmadığı günlere varmak için mücadelemiz edelim.